

Waar rupsjes vlinders worden

Heeft het zin om peuters al bij te sturen als hun ontwikkeling niet volgens het boekje gaat?

Jazeker, vindt de gemeente Brunssum. Daarom wordt geld gestoken in 'De Rupsjes', een groep in de wijk waarbij peuters extra pedagogische begeleiding krijgen.

BRUNSSUM
DOOR MEREL VISSCHER

Ze zijn twee handen op een buik, Jonas en zijn moeder. Jonas is een jochie met blonde stekeltjes, dat drie jaar geleden te vroeg werd geboren. Als hij iets vertelt, kan zijn moeder hem prima verstaan. Dat hij wat achterloopt op taalgebied, ontdekte ze vooral doordat anderen hem niet zo goed begrepen. Ook zijn vader, die de hele week aan het werk is, moest vaker bij zijn vrouw vragen om een vertaling van het peutergebabbel. Is dit iets om je als ouder zorgen om te maken?

Achterstanden

Het is verleidelijk te denken dat ze nog klein zijn, dat het verschil vanzelf wel weer bijtrekt. Toch is de ervaring van deskundigen van zorginstellingen Xonar (jeugd- en opvoedhulp) en Radar (ondersteuning mensen met een beperking) dat die achterstanden almaar groter kunnen worden als je er niets aan doet. Wat gebeurt er over enkele jaren met Jonas als hij naar groep 3 gaat en begint met leren lezen? „Als je dan iets wilt corrigeren, is het een langduriger, ingrijpender en dus ook kostbaarder traject”, vertelt Armand Winthagen, leidinggevende bij Radar. Daarbij,

Een kijkje bij De Rupsjes in Brunssum, waar peuters een handje geholpen worden bij hun persoonlijke ontwikkeling. FOTO LUC LODDER

voegt Jonas' moeder toe, nu valt het Jonas niet op dat hij in een speciale groep zit. Dat wordt een ander verhaal als hij zes jaar oud is, dan heeft hij het zelf in de gaten en voelt hij zich wellicht anders dan de rest.

Dicht bij huis

Sinds afgelopen mei gaat Jonas

naar De Rupsjes, een behandelgroep waar maximaal acht peuters met een ontwikkelingsachterstand extra begeleiding krijgen. Brunssum is de eerste gemeente die hierin investeert, althans om deze begeleiding dicht bij huis te houden. De Rupsjes zit namelijk in de brede maatschappelijke voorziening in

ng

Brunssum-Oost, naast de peuterspeelzaal. Verantwoordelijk wethouders Peter Heinen (Jeugdhulp) en Frank Joosten (Onderwijs) zijn overtuigd van de positieve effecten van deze aanpak. „De grootste winst is dat het kind zo in de eigen omgeving kan opgroeien. Dat het, met niet meer zorg en begeleiding dan strikt nodig is, een normaal leven kan blijven leiden, in het eigen gezin en zo veel mogelijk in de eigen Brunssumse omgeving.”

Voorheen konden peuters met een achterstand ook begeleiding krijgen bij behandelcentra die vaak niet in de directe omgeving van huis liggen. De Rupsjes is voor zowel kind als ouder daarom nauwelijks ingrijpend, want de peuters kunnen gewoon door vader of moeder worden gebracht. Ook begeleiders zien ouders dan vaker, en dat is belangrijk om een vertrouwensband op te bouwen met ouders. Zij zijn immers de echte deskundigen als het gaat om hun eigen kind.

Emoties herkennen

Hoe zie je nu al aan zo'n klein persoon dat de ontwikkeling niet nor-

maal verloopt? Een ervaren peuterleidster merkt dit meestal wel op in de groep, zeggen pedagogisch begeleiders Joyce Claesen en Wies Smeets van Xonar. Daarbij krijgen ze bovendien ondersteuning van een hierin gespecialiseerde pedagogische coach. Sommige kinderen kunnen op een bepaalde leeftijd minder goed samen spelen, maken alleen zinnen van een paar woorden of herkennen emoties bij anderen niet goed. In een normale peutergroep zitten gemiddeld zestien kinderen, waardoor tijd en ruimte ontbreekt om deze kinderen extra ondersteuning te bieden. Het voordeel van het bundelen van de expertises van Xonar en Radar is dat ook eerder kan worden vastgesteld of een peuter alleen een ontwikkelingsachterstand (sociaal-emotioneel, gedragsmatig) heeft of wellicht een verstandelijke of lichamelijke beperking.

Jonas gaat zienderogen vooruit, vertelt zijn moeder. „Hij kwam hier binnen als een rupsje en zal weggaan als een vlinder.”